

Kostol v Lysej pod Makytou

Kostol v Lysej pod Makytou je zasvätený sv. Štefanovi – Kráľovi.
Vlastníkom kostola je Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Lysá pod Makytou.
Bližšie informácie – výpis z monografie obce.

Výpis z monografie obce Lysá pod Makytou, ktorá bola vydaná v roku 2001.

„ Obec sa rozhodla vybudovať vlastný kostol podľa projektov z roku 1800. Bol postavený v roku 1824. Celkové náklady tejto stavby činili 5 195 zlatých a 3 grajciare. Realizácia prevýšila pôvodne plánovaný rozpočet o 929 zlatých a 24 grajciarov.

Pri stavbe sa spotrebovalo 138 700 tehál, 2465 meríc vápna, 3286 fúr piesku, 18 centov železa na zvieranie. Na stavbu a lešenie sa minulo 8 kubických siah trámov, 7 kubických siah žrdí, 36 kusov dreva na vypchávk a poťahy, 5 siah dlhého dubového dreva, 270 kusov dosiek, 63 300 kusov šindlov, 9200 kusov laťových klinec, 95 000 šindľových klinec a 200 kusov nárožníkových klinec.

Pri znovuvýstavbe klenby kostola v roku 1819 došlo k nešťastiu, pri ktorom sa vážne zranili Ján Fajkráb z Broumova, Jozef Fojt z Vlachovic na Morave, Ján Matocha, nádenník z Lysej a 7. mája 1819 pochovali Juraja Planku, výslužilca z Lysej.

Súčasne so stavbou kostola bola vybudovaná aj fara za 1796 zlatých a 52 grajciarov. Maštale a šopa, ako príslušenstvo fary, postavili za 618 zlatých a 15 grajciarov.

Klasicistický kostol svätého Štefana v Lysej bol opravovaný v roku 1959. V súčasnosti je to jednoloďová stavba s rovným uzáverom presbytéria a vstavanou vežou, zaklenutá troma poľami českej klenby, zbiehajúcej medziklenbovými pásmi do profilovaných nástenných pilierov. Objekt má hladkú fasádu, nad vchodom je datovanie. Hlavný oltár je z roku 1824 s novou ústrednou plastikou sv. Štefana kráľa. Bočné oltáre Nanebevstúpenia a Zjavenia Pána z roku 1824 sú tiež vyzdobené novými obrazmi z 20 storočia. Zvon vo veži je od zvonolejára P. Bohuša z Banskej Štiavnice. Bol do Lysej prenesený v roku 1776 zo zoborského kláštora.

Vizitácia z roku 1829 bližšie opisuje i ďalšie pomery vo farnosti. Dozvedáme sa z nej, že kostol situovaný mimo obec, mal výbornú polohu a v prípade požiaru bol tak mimo nebezpečenstva. Nebol však obohnaný žiadnym múrom a nemal ani kryptu.

Samotný kostol bol vystavaný z dobrého materiálu a strecha bola pokrytá kvalitnou škridľou. Na streche bol vystavaný i kríž. Veža pristavaná ku kostolu bola tiež ozdobená „pôvabným krížom“(cruce venusta) a až po klenbu bola strecha, vystavaná z dreva, pokrytá červenou škridľou. Vo veži boli tri zvony, jeden starý, ktorý pochádzal až zo zoborského kláštora pri Nitre – vážil 8 centov a mal najvznešenejší hlas (soni nobilissimi), druhý zvon bol nový, ten daroval kostolu nitriansky biskup Fuchs, a napokon tretí zvon, ktorý však už bol poškodený – vážil jeden a pol centa a nepoužíval sa. Kľúče od kostola a veže opatroval farár.

Osobitnú pozornosť venoval vizitátor opisu vnútra kostola. Chór bol pomerne rozsiahly, no pekný. Bol na ňom i organ s dvanástimi píšťalami, ktorý bol vystavaný v roku 1827. Krstiteľnicu, kazateľnicu a svätostánok pokladal vizitátor za primerané. Kostol mal tri oltáre. Najväčší a hlavný, zasvätený sv. Štefanovi –kráľovi, bol zdobený starými prikrývkami a šiestimi drevenými svietnikmi. No oltárny obraz nebol dosiaľ vysvätený biskupom. Presbytérium bolo oddelené od lode kamenným stupňom – schodom a po jeho ľavej strane bol vztýčený procesný kríž s telom Ukrižovaného. Ďalší oltár bol zasvätený Blahoslavenej Panne Márii a po jeho stranách boli staré sochy dvoch cherubínov. Tretí bol zasvätený zmŕtvychstaniu Krista a počas vizitácie na ňom bola vystavaná nová socha. Všetky tri oltáre mali riadne kamenné mensy.

História farnosti

Napísal Administrator

Utorok, 23 Jún 2009 01:12 - Posledná úprava Utorok, 20 Máj 2014 09:48

www.lysa.fara.sk